

Тема. **ПРИНЦИПИ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ.
РОЗВИТОК ПАМ'ЯТІ ТА УВАГИ**
**Моделювання прийомів ефективного запам'ятовування,
концентрації уваги, підготовки до контрольної роботи
(іспитів). Вправи на розвиток пам'яті та уваги**

Мета: ознайомити з принципами ефективного запам'ятовування, способами розвитку пам'яті та уваги; вчити підготовки до контрольної роботи (іспитів), систематизувати знання про психічну й духовну складові здоров'я; розвивати навички самоконтролю, мотивації на успіх; виховувати свідому потребу у збереженні та зміцненні психічного здоров'я.

Обладнання: ілюстративний матеріал, схема до вправи «Асоціативний куц», таблиці «Властивості уваги», «Принципи запам'ятовування», скринька як символ уроку, музичний супровід (спокійна мелодія), відео «Танці народів світу».

Тип уроку: формування вмінь і навичок.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання, створення позитивного настрою (*музичний супровід*)

II. АКТИВІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ І ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ УЧНІВ

1. Вправа «Мозковий штурм»

— Що таке пам'ять, увага?

2. Вправа «Асоціативний куш»

Учні складають схему за асоціаціями до поняття «контрольна робота (іспит)». (Напруження, страх, втома, переживання, хвилювання тощо.)

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Диспут «Що важливіше?»

— Який психічний процес — пам'ять чи увага — має більше значення в навчанні? А в щоденному житті? Поясніть свою думку.

— Розвитку якого з них треба приділяти більше уваги? Чому ви так вважаєте?

Висновок. Слід приділяти увагу розвитку всієї пізнавальної сфери, оскільки кожен із психічних процесів є важливим для життєдіяльності людини.

IV. ПОВІДОМЛЕННЯ УЧНЯМ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

1. Слово вчителя

Ви вже знаєте багато про пам'ять і увагу з уроків основ здоров'я 7-го класу, сьогодні ми поглибимо ваші знання, додамо до них необхідні життєві навички і компетенції.

2. Розв'язування кросворда, пов'язаного з темою уроку (див. Додатки)

[illegible]

1. Властивість речовин, що сприймається за допомогою нюхового аналізатора. (*Запах*)
2. Захисна властивість пам'яті. (*Забування*)
3. Одна з властивостей пам'яті. (*Запам'ятання*)
4. Назва хворобливого стану, пов'язаного з ослабленням або втратою пам'яті через різні ураження головного мозку. (*Амнезія*)
5. У давньогрецькій міфології ріка забуття. (*Лета*)
6. Скільки доньок (муз), за міфологією, мала Мнемозіна, богиня, що уособлювала пам'ять? (*Дев'ять*)
7. Читати інструкцію з використання засобів побутової хімії слід... (*уважно*).
8. Який мозок регулює психічні процеси? (*Головний*)
9. Стан, у якому перебуває увага під час концентрації. (*Активність*)

V. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Міні-лекція «Принципи запам'ятовування» (за таблицею) (див. Додатки)

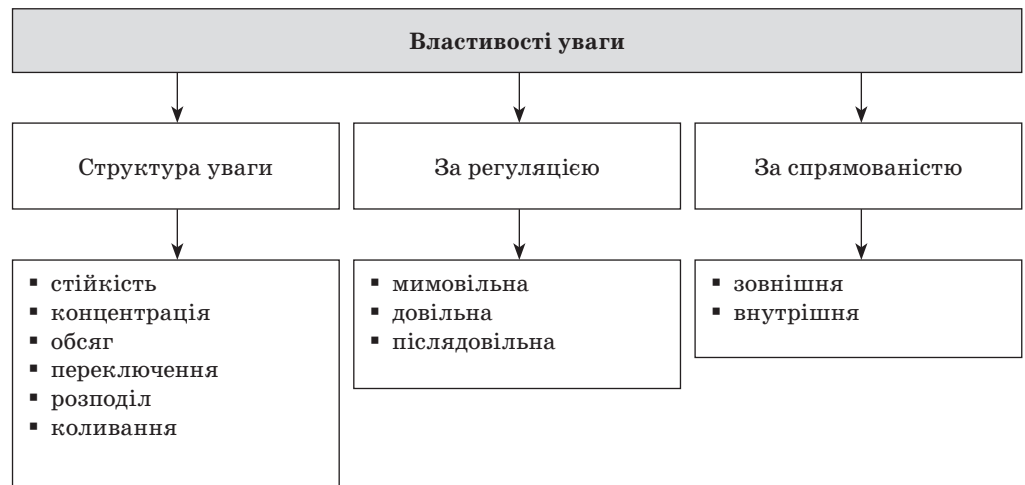
Пам'ять завжди була предметом дослідження, в результаті яких виділено чинники, від яких залежить її робота. Це увага й асоціації.

2. Вправа «Мозковий штурм»

— Як ви розумієте поняття «увага»?

Увага — психічний процес, спрямованість психічної діяльності людини та її зосередженість у певний момент на об'єкти або явища, у результаті чого вони відображаються повніше, чіткіше, глибше, ніж інші.

3. Робота за таблицею-схемою «Властивості уваги»

4. Оздоровлювальна вправа. Руханка «Танці народів світу»

(з відеосупроводом)

Перегляньте відеорулик уроку в танцювальній школі. Запам'ятайте рухи, щоб під час наступного демонстрування сюжету ви могли їх відтворити. Для цього вам треба зосередити увагу, сконцентруватися, поставити мету на запам'ятовування. (Можна використати відео з розучуванням будь-якого нескладного танцю, рухи якого виконував би самотійно кожен учень.) Вправу повторюють 3–4 рази.

VI. ПЕРВИННЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАЬ (ПРОБНІ ВПРАВИ)

1. Робота за ілюстративним матеріалом (у парах)

— Скласти порівняльну характеристику сюжетних малюнків (див. Додатки).

2. Робота у групах (3). Вправа «Відбір інформації»

Мета: продемонструвати учням вибіркову дію пам'яті.

Завдання: описати урок, переказати почутий на уроці матеріал з точки зору...

I група — історика.

II група — психолога.

III група — учня 8 класу.

2.1. Обговорення причини значних розбіжностей в описах.

3. Вправа «План». Робота за підручником (у парах)

Мета: продемонструвати існування, функції і різницю пізнавальної і мнемонічної установок; навчати складати мнемонічний план.

Хід вправи: одному з учнів у парі вчитель пропонує скласти план тексту підручника для кращого його розуміння, а другому — скласти план, який допоможе краще його запам'ятати. Після завершення роботи обговорюють результати (другий план виявився більш деталізованим).

Висновок. Доцільно використовувати різні варіанти планів для різних цілей.

VII. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК У СТАНДАРТНИХ СИТУАЦІЯХ (ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ)

1. Вправа «Гірлянда асоціацій»

Завдання: утворити кілька асоціації до слів, що означають абстрактні поняття.

Швидкість, розум, думка, сон, чистота, діяльність, безпека, здоров'я, підсумок, висновок, початок, кінець, простота.

2. Вправа «Голос»

Мета: продемонструвати учням мнемонічні переваги голосового відтворення інформації.

Хід вправи: учитель просить учнів швидко написати цифри від 1 до 10, потім — цифри від 10 до 1. Далі слід написати числовий ряд від 10 до 1, але проговорюючи вголос порядок від 1 до 10.

Для використання на уроці можна замінити цифри на терміни.

— Чому це складно?

Висновок. Під час вправи учні зрозуміють, що рухи мовного апарату диктують порядок дій.

VIII. ТВОРЧІ ВПРАВИ

Вправа «Інтелектуальна аеробіка»

Мета: моделювання прийомів ефективної підготовки до контрольної роботи (іспиту), удосконалення роботи з асоціаціями.

Хід вправи

1. Швидко вимовте абетку, вигадуючи вголос на кожну букву слово, що починається з неї. Слово має означати поняття чи термін, ознаку, які слід пам'ятати для виконання контрольної роботи чи складання іспиту.
2. Вимовте абетку, пригадуючи подумки на кожну букву термін із курсу певної навчальної дисципліни.
3. Вимовте 10 жіночих (чоловічих) імен, що траплялися вам у курсі (наприклад, історичні постаті, поети чи письменники тощо).
4. Візьміть будь-який термін навчального предмета і за 5 хвилин напишіть максимальну кількість виразів із цим словом.

2. Гра «Художник»

Мета: розвиток спостережливості, уваги, пам'яті.

Дата _____

Клас _____

Учень грає роль художника. Уважно розглядає того, кого малюватиме, потім відвертається і словесно «малює» портрет. Гру можна проводити в парах або в трійках, одну з ролей виконує учень — експерт або критик. Він доповнює словесно намальований портрет.

3. Вправа «Поезія»

Мета: закріплення прийомів запам'ятовування, розвиток уваги, образного мислення, уяви.

Учням читають вірш із чотирьох рядків. Далі учитель повторює його, не називаючи останні слова в рядках. Потім цей самий вірш читають без двох останніх слів, потім — без трьох і т. д. Слова, яких не вистачає, учні повинні назвати самі. Так поступово потрібно назвати всі слова вірша, тобто фактично вивчити його напам'ять.

ІХ. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Рефлексія «Ланцюжок побажань»

Учням пропонують «ланцюжком», по черзі звернутися до себе та інших за підсумками колективної взаємодії. При цьому вони передають символ уроку — скриньку (образ пізнавальної сфери, куди ми складаємо цінне для кожного з нас).

Х. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Обов'язкове:

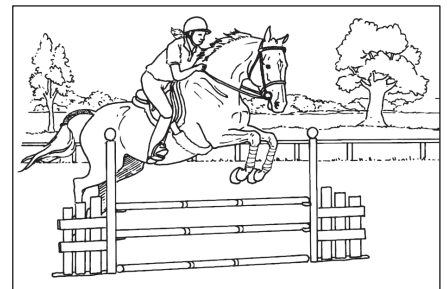
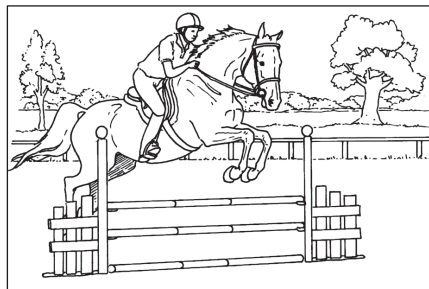
- опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ __, с. ____);

додаткові (на вибір, за бажанням):

- створити «Банк методів і прийомів» для розвитку пам'яті і уваги.

ДОДАТКИ ДО УРОКУ 19

СКЛАСТИ ПОРІВНЯЛЬНУ ХАРАКТЕРИСТИКУ СЮЖЕТНИХ МАЛЮНКІВ.

Між малюнками 1 і 2 необхідно знайти 8 відмінностей.